

РЕШЕНИЕ

№ 20321

гр. София, 17.10.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав,
в публично заседание на 25.09.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилска

при участието на секретаря Макрина Христова и при участието на прокурора Александрина Костадинова, като разгледа дело номер **1178** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда чл. 203 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).
Образувано е по исковата молба на П. Д. Й. чрез пълномощник адв. С. Р. против Агенцията по вписванията. Предявени са субективно съединени иски за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 20 000 лв., ведно със законната лихва, считано от 02.02.2024 г. (дата на предявяване на иска) до окончателното изплащане на сумата и мораторна лихва за забава върху главницата за периода от 02.02.2021 г. до 01.02.2024 г. в размер на 6 612.44 лв. Претенцията за обезвреда произтича от незаконосъобразно прекратяване на служебното правоотношение със заповед № ЧР-01-732/11.08.2017 г. на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията, отменената с решение № 2949/02.05.2018 г., постановено по адм.д. № 10523/2017 г. по описа на Административен съд София-град, потвърдено с решение № 1463/04.02.2019 г., постановено по адм. д. № 8397/2018 г. по описа на Върховния административен съд. Посочва се, че за времето от 14.08.2017 г. до 07.02.2019 г. ищцата е останала без работа, като в резултат на незаконосъобразната заповед на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията е търпяла вреди, изразяващи се в болки и страдания - стрес, притеснения, напрежение, свързани както с освобождаването ѝ от служба, така и с нанесените ѝ в медиите репутационни щети. Посочва се, че безспорно продължилият повече от една година и половина

непрекъснат стрес и напрежение са повлияли отрицателно върху ищцата и са допринесли за изолирането ѝ от нейните приятели, близки и роднини. В резултат на това тя е станала потисната, раздразнителна, изнервена, непредизвикано избухлива, изпитвала е чувство на вътрешно напрежение, била е неконтактна. В допълнение се посочва, че през този период е изпитвала липса на справедливост, липса на перспективност, разочарование, трансформация на ценностната система и др.

В съдебно заседание исковата молба се поддържа от адв. Р., която моли за нейното уважаване. Относно възражението на пълномощника на ответника за изтекла погасителна давност се позовава на т. 4 от тълк. решение № 3/22.04.2005 г. на ВКС. Претендира разноси, съобразно приложен списък.

Ответната страна - Агенцията по вписванията в депозираните по делото отговор на исковата молба оспорва исковите претенции като неоснователни и недоказани. Посоча липса на противоправно поведение от страна на ответника, в резултат на което ищцата да е претърпяла сочените от нея вреди. Прави възражение за изтекла погасителна давност на основание чл. 110 от ЗЗД по отношение на претендираните неимуществени вреди. Изтъква, че претенцията за неимуществени вреди поради оставане на ищцата без работа се отнася до периода 14.08.2017 г. до 07.02.2019 г., като за този период е налице изтекла петгодишна давност. Прави възражение за изтекла погасителна давност по чл. 111, б. „в“ от ЗЗД и по отношение на претендираната мораторна лихва. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение по чл. 78, ал. 5 от ГПК.

Прокурорът от С. градска прокуратура дава заключение за неоснователност на исковата претенция, по съображения, че в хода на съдебното производство не се е доказал фактическият състав на чл. 1 от ЗОДОВ и по-конкретно не се е доказало наличието на причинно-следствена връзка между отменения незаконосъобразен административен акт и претендираните вреди.

Административен съд София-град, като взе предвид изложеното в исковата молба и представените по делото писмени доказателства, прие за установено от фактическа страна следното:

По делото не е спорно, че с заповед № ЧР-01-732/11.08.2017 г. на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията, на основание чл. 107, ал. 1, т. 7 във връзка с чл. 7, ал. 1, т. 6 и чл. 108, ал. 2 от ЗДСл е прекратено служебното правоотношение на П. Д. Й. от длъжността „директор“ на дирекция „Информационно обслужване и технологии“ в Агенцията по вписванията. Заповедта е оспорена по съдебен ред. Образовано е адм.д. № 105523/2017 г. по описа на Административен съд София- град, по което е постановено решение № 2949/02.05.2018 г., с което е отменена оспорената заповед. С решение №1463/04.02.2019 г., постановено по адм. д. № 8397/2017 г. по описа на Върховния административен съд е оставено в сила решението на Административен съд София - град. Със заповед №ЧР-01-518/08.02.2019 г. П. Й. е възстановена на заемането преди уволнението длъжност.

За доказване на претендираното обезщетение за неимуществени вреди по делото са изслушани свидетелските показания на М. П. М., в които посочва, че познава Й. от дете, тъй като са комшии в Я.. Наблюдава техния имот и по този повод общуват често. Свидетелят посочва, че ищцата е работила като директор на дирекция в Агенцията по вписванията до лятото на 2017 г., когато му е споделила, че е уволнена неправомерно. Преди уволнението е била много дружелюбна. След това много се е променила -

станала е спривава, не е разговаряла със съседите си, спряла е да си вдига телефона. Не е била на себе си и след като свидетелят я попитал какво става, тя му казала да я остави, тъй като се чувства унижена. Не е имало хъс в нея.

Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

В чл. 204 от АПК са предвидени предпоставките, при които исковете за обезщетения за вреди причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административни органи и длъжностни лица са допустими за разглеждане. Съгласно ал. 1 на чл. 204 от АПК, първата предпоставка за допустимост на иска, когато се претендира, че вредите са причинени от незаконосъобразен административен акт, е той да бъде отменен по съответния ред, т.е. изисква се предварителното установяване по предвидения от закона ред на незаконосъобразността на административния акт със съответен влязъл в сила акт, преди да се пристъпи към производството по чл. 203 и следващите от АПК по претендирането на вреди. В конкретния случай, настоящият състав намира предявените искове за обезвреда за ДОПУСТИМИ, доколкото същите произтичат от отменен административен акт, а именно: заповед № ЧР-01-732/11.08.2017 г. на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията.

Спазена е разпоредбата на чл. 205 от АПК, съгласно която искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Съгласно чл. 2, ал. 2 от Устройствения правилник Агенцията по вписванията е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище С..

Въз основа на установеното по делото от фактическа страна, съобразно приложимите правни норми, разгледана по същество исковата молба е ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

В разпоредбата на [чл. 203](#) от [АПК](#) е регламентиран редът за предявяване на исковете за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се посочва, че са приложими разпоредбите на [Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#). Предявеният иск е с правно основание [чл. 1, ал. 1](#) от [ЗОДОВ](#), по силата на който държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. За да възникне право на обезщетение в хипотезата на чл. 1, ал. 1 от [ЗОДОВ](#), е необходимо кумулативното наличие на следните предпоставки:

1. незаконосъобразен акт /отменен по съответния ред, включително нищожен или оттеглен - чл. 204, ал. 3 от АПК/, или незаконосъобразно действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице, при или по повод на административна дейност /което се установява от съда, пред които е предявен искът за обезщетение – чл. 204, ал. 4 от АПК/;

2. вредоносен резултат, реално настъпили за ищеца вреди /имуществени ли неимуществени/;

3. причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие и бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Съгласно чл. 4 от [ЗОДОВ](#), Държавата дължи обезщетение за всички

имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от длъжностното лице. В този смисъл, тъй като отговорността на държавата се характеризира като обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността. В настоящия случай претенциите за обезвреда произтичат от заповед № ЧР-01-732/11.08.2017 г. на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията, отменена с решение № 2949/02.05.2018 г., постановено по адм.д. № 105523/2017 г. по описа на Административен съд София- град, оставено в сила с решение №1463/04.02.2019 г., постановено по адм. д. № 8397/2017 г. по описа на Върховния административен съд.

Следващата предпоставка за възникване на правото на обезщетение в хипотезата на чл. 1 от ЗОДОВ е наличието на вредоносен резултат, реално настъпили за ищеца вреди /имуществени или неимуществени/. В случая тази предпоставка същото е налице. Характерът на претендираните вреди в настоящия казус е неимуществен, изразяващи се в болки и страдания - стрес, притеснения, напрежение, свързани както с освобождаването ѝ от служба, така и с нанесените ѝ в медиите репутационни щети.

При преценката за наличието на вредоносен резултат следва да се съобрази и тълк. решение № 4/06.11.2023 г., постановено по тълк. д. № 2/2021 г. по описа на Върховния административен съд, в което изрично се застъпва становището, че не е обосновано, да се приеме, че служителите, получили обезщетение в размер на 6 месечни брутни заплати за оставането си без работа, имплицитно се обезщетяват и за претърпени морални вреди, във връзка със същото уволнение. Житейски възможно е от уволнението да бъдат причинени неимуществени вреди, изразяващи се в психологически страдания или заболявания, а причинените вреди от актове, действия и бездействия на администрацията подлежат на обезщетяване на общо основание по смисъла на [чл. 1](#) от [ЗОДОВ](#), стига вредите да бъдат доказани.

От събраните по делото гласни доказателства се установява, че след постановяване на заповедта за прекратяване на служебното ѝ правоотношение Й. е била притеснена, разтревожена и под стрес. Това състояние е било с видимо проявление сприхавост, необщителност и раздразнителност. Съдът не намира основание да не кредитира свидетелските показания, доколкото същите се базират на личното възприятие на свидетеля М. П. М., който изрично посочва, че познава ищцата от дете и има непосредствени впечатления, доколкото със семейството ѝ са съседни в [населено място], а и същият полага грижи на находящия се там семеен имот. Не са налице и данни за заинтересованост на свидетеля от изхода на делото. Още повече, че без всякакво съмнение прекратяването на служебното/трудовото правоотношение на човек, естествена последица от което е лишаването му от източник на доходи и възможност за професионална реализация, оказва пряко негативно влияние върху душевното и психическото му състояние.

Съдът приема за безспорно доказано и че преживените от П. Й. негативни емоции, представляват неимуществени вреди, които са в пряка причинно-следствена връзка и са последица именно от отменената като незаконосъобразна заповед № ЧР-01-732/11.08.2017 г. на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията, с която на основание чл. 107, ал. 1, т. 7 във връзка с чл. 7, ал. 1, т. 6 и чл. 108, ал. 2 от ЗДСл е прекратено служебното ѝ правоотношение от длъжността „директор“ на дирекция „Информационно обслужване и технологии“ в Агенцията по вписванията.

Вредите нямаше да бъдат изтърпени, ако тази заповед не бе издадена и не бе произвела своето правно действие.

Въз основа на изложеното, следва да се приеме, че при условията на пълно и главно доказване са установени всички предпоставки на иска с правно основание [чл. 1, ал. 1](#) от [ЗОДОВ](#) относно преживяните и претърпените от Й. неимуществени вреди. Негативните преживявания на ищцата са в пряка и непосредствена последица от издаването на незаконосъобразния административен акт и подлежат на възмездяване чрез присъждане на обезщетение.

Обезщетение се дължи за всички претърпени преки и непосредствени неимуществени вреди за исковия период от 14.08.2017 г. (датата на прекратяване на служебното правоотношение) до 07.02.2019 г. - датата на възстановяване на заеманата преди уволнението длъжност. Неимуществените вреди нямат материален еквивалент за пострадалия, поради което законът постановява следващото се за тях обезщетение да се определи на принципа на справедливостта - [чл. 52](#) от [Закона за задълженията и договорите \(ЗЗД\)](#), с оглед характера на деянието, естеството на увреждането и степента на претърпените морални страдания. Понятието "справедливост" не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на размера на обезщетението /т. 2 от Постановление № 4 от 23.12.1968 г. на Пленума на ВС/, като например - характер и степен на увреждането, начин и обстоятелства, при които е получено, вредоносни последици, тяхната продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, неговото обществено и социално положение. Обезщетението за неимуществени вреди е с компенсаторна функция, доколкото е възможно да бъдат компенсирани вредите в техния паричен еквивалент. В случая, понесените вреди са със среден интензитет и несъмнено са рефлектирали върху емоционалното и духовното състояние на ищцата с негативен ефект. Отчитайки цитираната разпоредба, както и общоприетите критерии за справедливост в съдебната практика, а от друга страна вида, характера, интензитета, периода от време, през който ищцата е търпяла негативните последици от незаконосъобразното прекратяване на служебното ѝ правоотношение, настоящият състав намира, че претендираният размер от 20 000 лева е силно завишен. Безспорно по делото се доказва настъпването на неимуществени вреди, които са търпени през един сравнително продължителен период от време - 14.08.2017 г. (датата на прекратяване на служебното правоотношение) до 07.02.2019 г., когато Й. е възстановена на заеманата длъжност, като се отчете интензитета на негативните преживявания, които са дали значително отражение върху емоционалното и душевното ѝ състояние, а и наличието на медийни публикации отразяващи прекратяването на служебното ѝ правоотношение, настоящият съдебен състав намира, че сумата от 5 000 (пет хиляди) лева се явява справедлив размер на обезщетение. За останалата сума над 5 000 (пет хиляди) лева до предявения размер от 20 000 (двадесет хиляди) лева искът следва да се отхвърли.

Неоснователно е възражението на пълномощника на ответника, обективизирано в отговора на искова молба, за изтекла погасителна давност. Независимо, че обезщетението се претендира за период, в който ищцата е останала без работа (не е получавала възнаграждение), исковата претенция се отнася до обезщетение, а не до присъждане на неизплатено трудово възнаграждение при реално положен труд, поради което относно претенцията за неимуществени вреди е приложима петгодишната давност по [чл. 110](#) от [ЗЗД](#), която започва да тече от датата на отмяната

на заповедта за прекратяване на служебното правоотношение. Съгласно § 1 от ЗР на [ЗОДОВ](#), за неуредените въпроси в закона се прилагат разпоредбите на гражданските и трудови закони. Погасителната давност, уредена в [чл. 110 - чл. 120](#) от [ЗЗД](#), представлява институт на материалното гражданско право, което се упражнява чрез възражение и намира приложение и при ангажиране отговорността на държавата и общините. Съгласно [чл. 110](#) от [ЗЗД](#), с изтичането на петгодишна давност се погасяват всички вземания, за които законът не предвижда друг срок, а в [чл. 114](#) от [ЗЗД](#) е посочено, че давността започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо, като давността не се прилага служебно /[чл. 120](#) от [ЗЗД](#)/. В т. 4 от Тълкувателно решение № 3/2005 г. по тълк. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС е прието, че при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаваните административни актове. В случая отменителното съдебно решение е влязло в сила на датата на постановяването му - 04.02.2019 г. Съгласно правилата за броене на сроковете по [чл. 60, ал. 2](#) от [ГПК](#), вр. [чл. 144](#) от [АПК](#), петгодишният срок за предявяване на иска изтича на 04.02.2024 г. Исковата молба е депозирана в Административен съд София- град на 02.02.2024 г., т. е. преди изтичане на петгодишния давностен срок по [чл. 110](#) от [ЗЗД](#).

С оглед основателността на главния иск, основателен се явява и акцесорния иск за присъждане на законната лихва върху сумата на обезщетението. Съгласно [чл. 111, б. "в"](#) от [ЗЗД](#), вземанията за лихви се погасяват с изтичането на тригодишна давност, като дължимата лихва се изчислява за последните три години, предхождащи датата на исковата молба. Претендиращият период за присъждане на мораторна лихва е от 02.02.2021 г. до 01.02.2024 г. вкл., като размерът ѝ следва да бъде определен съобразно размерът на определеното от съда обезщетение - 1653.12 лева (хиляда шестстотин петдесет и три лева и дванадесет стотинки). В тази връзка неоснователно е възражението на ответника за изтекла погасителна давност. Както вече бе посочено исковата молба е депозирана на 02.02.2024 г., а претендиращият период на лихвата е от 02.02.2021 г- до 01.02.2024 г., т.е. в срока по чл. 111, б. „в“ от ЗЗД.

Съгласно [чл. 10, ал. 3](#) от [ЗОДОВ](#), ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. В настоящия случай, претендиращият размер на разноските е 3860 (три хиляди осемстотин и шестдесет) лева, от които адвокатско възнаграждение - 3840 (три хиляди осемстотин и четиридесет) лева и 20

(двадесет) лева - държавна такса (по 10 лв. за всеки от двата иска). С оглед изхода на делото внесената държавна такса подлежи на възстановяване в пълен размер, а размерът на адвокатското възнаграждение следва да бъде определен съобразно уважената част от общия размер на двата иска - 960 (деветстотин и шестдесет) лв.

С отговора на исковата молба от страна на процесуалния представител на ответника е направено искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, чиито размер следва да се определи по правилата на [Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения](#). Предвид разпоредбата на [чл. 10, ал. 4](#) от [ЗОДОВ](#), вр. [чл. 37](#) от [Закона за правната помощ](#), юрисконсултското възнаграждение следва да се присъди съразмерно с отхвърлената част от иска, но при съобразяване на минималния размер, определен в чл. 24, изр. второ от [Наредбата за заплащането на правната помощ](#).

Предвид изложеното и на основание чл. 203 и сл. от АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град, Второ отделение, 56-ти състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Агенцията по вписвания да заплати на П. Д. Й. ЕГН [ЕГН] сумата от 5000 (пет хиляди) лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от отменена № ЧР-01-732/11.08.2017 г. на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба - 02.02.2024 г. до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Агенцията по вписвания да заплати на П. Д. Й. ЕГН [ЕГН] сумата от 1653.12 лева (хиляда шестстотин петдесет и три и дванадесет стотинки), представляваща мораторна лихва за периода 02.02.2021 г. до 01.02.2024 г. вкл.

ОТХВЪРЛЯ предявения от П. Д. Й. против Агенцията по вписванията иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от отменен индивидуален административен акт (заповед № ЧР-01-732/11.08.2017 г. на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията) за горницата от 5 000 (пет хиляди) лева до пълния предявен размер от 20 000 (двадесет хиляди) лева.

ОТХВЪРЛЯ предявеният от П. Д. Й. против Агенцията по вписванията иск за присъждане на лихва върху обезщетението за неимуществени вреди от отменен административен акт (заповед № ЧР-01-732/11.08.2017 г. на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията) за горницата

от 1653.12 лева (хиляда шестстотин петдесет и три и дванадесет стотинки) до пълния претендиран размер от 6 612.44 лева (шест хиляди шестстотин и дванадесет и четиридесет и четири стотинки).

ОСЪЖДА Агенцията по вписванията да заплати на П. Д. Й. ЕГН [ЕГН] разноси по делото в размер на 980 (деветстотин и осемдесет) лева, от които 960 (деветстотин и шестдесет) лева - адвокатско възнаграждение с ДДС и 20 (двадесет) лева - държавна такса.

ОСЪЖДА П. Д. Й. ЕГН [ЕГН] да заплати на Агенцията по вписвания разноси по делото в размер на 25 (двадесет и пет) лева - юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: